

داشته باشد جواب داده شد که این فقره بول لازم دلد و بعضی دیگر از کلا اظهار نمود که تا حال چند فقره لایحه قانونی از بابت برگشت بیولان و غیره برای صحنه هماپوسی فرستاده شده هیچ نتیجه نداده و فعلا هم ارباب بیول مثل سابق رفتار مینمایند.

(در این موقع شروع بقرائت نظامنامه انجمن های ایالتی شده چون دهمه سیم و نوبت تصویب و اخذ رأی بود تا نصف بیشتر که قرائت شد در حصول و عواد آن آنچه لازمه مذاکره و دقت بود بعمل آمده و تصویب نمودند.)

آقا سید عبدالله مجتهد - در باب آصف الدوله و مظلومین خراسان قرار بود اینجا یا در دیوانخانه یا جای دیگر حاضر شده و مطالب خود را ثابت نموده رسیدگی شود چه شد؟ جواب داده شد که قبل از آمدن آقا دراول مجلس مذاکره همین مسئله بمیان آمد قرار شد پوزارت داخله چیزی نوشته شود که چه اقدام نموده یکی از و کلاه اظهار داشت. قریب پنجماه روز است که این مسئله عنوان شده و اتصالا یادداشت نموده پوزارت داخله اظهار کرده انه جواب داده است که رسیدگی میشود با بطور باشد چه نتیجه خواهد داد **آقا سید عبدالله** اظهار کردند این دفعه اکید نوشته شود که اگر تا مجلس آتیه آصف الدوله حاضر نشود آنوقت منزل او را حکماً از مجلس حضرت پادشاه خواهیم خواست بعضی اظهار داشتند چه ضرر دارد پوزارت داخله اینطور نوشته شود که مجلسی در دیوانخانه همین شده و چند نفر هم از و کلاه در آنجا بجهت نظارت حاضر گفته رسیدگی باین کار نمایند بعضی جواب دادند همانطور که آقا فرمودند صحیح است - بعضی گفتند باید در همین مجلس رسیدگی شود بده عنوان شد که باید مدت همین شود که روز است داخله ملزم شده اقدام نمایند گفتند تا روز شنبه گفته شد تا روز شنبه وقت کم است

آقا سید عبدالله - بنظر تاروزه شنبه شروع به رسیدگی نمایند عیب ندارد اما از بابت کمی وقت مجلس مردم بما خیلی صدمه زده و اتصالا میگویند که مجلس خوب کار نمیکند و حق هم با مردم است درست ملاحظه نمایم مجلس روزی یکساعت بیشتر کار نکرده باید فکری نمود که لااقل روزی پنج ساعت وقت صرف کار شود در این موقع یکی از و کلا چنین بیان کرد که در این خصوص مدتی بود میخواستیم اظهار نمایم ولی موقعی بدست نیامد چون امروز موقع بدست آمده عرض میکنم که ما و کلاه هنوز معنی اصلی و کالت را نمیدانیم وکیل ملت باید تمام اقوام و کسان و یسر و برادر خود را فراموش کرده و از هر منفعتی که دارد دست کشیده جز کار کردن برای ملت کار دیگری برای خود فرض نکنند باین ترتیب که روزی یکساعت یاد ساعت بیانییم بعضی هم که در مجلس با یازده مجلس نامه اند هیچ اهتا نکرده و نیرسیده ایم که جهة نمایند چه بده چکاری پیش خواهد رفت و چه فایده دارد چند روز قبل که قانون گذاشتند یکفتر نمیتواند مشغول دو کار در دو اداره مختلفه باشد و من در خصوص و کلاه گفتم که نباید مستخدم دولت باشند گفتند نمیتواند و حال آنکه این مسئله در مجلس ما هست اگر چه تیار هم کار دارند ولی آنها نمیتوانند وقت مجلس یکفتر را معین نمایند که بامور ایشان رسیدگی نمایند و خودشان در مجلس حاضر شوند و

روزنامه خود درج مینماید و عوام هم ملتفت نیستند که آیا عنوان در مجلس تصویب شد یا اینکه صدر روزنامه ترقی از خود نوشته است آنوقت اسباب شیخ خواهد شد باید جلوگیری شود گفته باید در این خصوص هم پوزارت علوم چیزی نوشته شود در این موقع شروع بقرائت نظامنامه بلدی شده چون دهمه دوم قرائت نظامنامه و نوبت مباحثه و توضیح بود فصول و موادی که خوانده شد هر کس ایرادی داشت اظهار نموده مباحثه و مذاقه بعمل آمد در دهمه سیم که خوانده میشود اخذ رأی خواهد شد

خلاصه وقایع و مذاکرات روز

شنبه ۲۹ شهر صفر المظفر ۱۳۲۵

دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۲۷ را آقای حاج سید نصرالله قرائت کردند و قرار شد نظامنامه انجمنهای ایالتی قرائت شده تصویب و اخذ رأی شود قبل از شروع بقرائت نظامنامه یکی از و کلاه چنین عنوان نمود که چند نفر از موکلین پس من قم داده اند قبل از خوانده شدن نظامنامه چند فقره مطلب است سؤال نمایم یکی اینکه قرار بود هیئتی از وزرا و و کلا تشکیل یافتم در یکی از اطاعتای همین عملت هفته دو و سه روز حاضر شده در امورات سلطنتی مذاکره و مشاوره نموده اند تبارک کار برای مجلس نمایند چه شد؟

(جواب داده شد هنوز اقدامی نشده ولی وزیر علوم اینجا بودند در این باب گفتگو خشنوار شد که اقدام شده)

یکی دیگر در باب حضور آصف الدوله جهة رسیدگی و استرداد اسرا جواب چه میفرمایند؟ (جواب داده شد که یادداشت شده پوزارت داخله در این خصوص اظهار شود. یکی از و کلاه اظهار داشت چند روز قبل کادر این باب مذاکره بمیان آمد قرار شد آصف الدوله اینجا حاضر شده با حضور وزارت هدایه با چند نفر بی طرف ایشان در اطاق علیحدت رسیدگی و تکلیف معلوم شود.

بعضی دیگر اینکه آصف الدوله دومجلس اظهار داشته که سلطنت ایران مشروطه شده بمن ریعلی ندارد من از استبداد خود دست برنمیادام دیگر اینکه فرمان تیولی از قزاقیکه شنیده شده در این روزها بصد رسید است.

آقا میرزا سید محمد مجتهد - اما آصف الدوله

مکرر بمن پیام داده است که من حاضرم در هر جا که بگویند حضور بهم رسانیده آنچه بگردن من وارد بیاورند از همه برآیم در این صورت اوشخص عاقلی است نباید چنین حرفی زده باشد البته اگر چنین اظهاری نموده باید جزای او را داد اما در خصوص فرمان تیول معلوم نیست که تیولان برگشت شده باشد جمعی جواب دادند چرا لایحه قانونی از برای صحنه هماپوسی فرستاده شده بعد چنین عنوان شد سردار مقیم لاریجانی که سابق حکومت استرآباد را داشت در مسئله اسرا اطلاع کامل دارد و راه استرداد آنها در دست او آسان است خوب است وزارت داخله در مجلس حضور بهم رسانیده و در راه بخواهد که در این خصوص گفتگو شده قرار میگذارد خود خواهد قید لاپروا دادن راه فیکری

انجمنی که رای گرجاجی ملک آتاجار معین شده وقت او معلوم شود که کی است حاضر شوند.

رئیس - قرار است فردا دو ساعت بظهر مانده اعماس آن انجمن حاضر شده در این باب گفتگو نمایند.

خلاصه وقایع و مذاکرات روز شنبه ۲۷ شهر صفر المظفر دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز شنبه ۲۷ را آقای سید محمد تقی قرائت نمودند و قرار شد نظام نامه بلدی قرائت شود و مطرح مذاکره شود.

قبل از شروع در خواندن نظامنامه بلدی چند نفر از و کلاه چنین عنوان کردند که در نمره (۶۶) روزنامه مجلس مکتوبی بعنوان (مکتوب کرمانشاه) درج شده و در آن مکتوب عبارتی باین طور نوشته شده (آقا محمد مهدی پیشناز گفت این مجلس باید بقسی دلاز و برقرار باشد که اگر حکومت پادشاه مانع از اجرای احکام شوند صریحا و بر ملا باید مضمی شد این حاکم و آن پادشاه را نیتوانیم حتی اگر مجلس برای تهران هم به وقوف شود این مجلس ما باید برقرار باشد) هیچ بی سواد بیمهرکی چنین عبارت را نیکگوید و نمی نویسد و حتی هیچ مملکت جمهوری هم نسبت بر رئیس مضمض خودشان چنین اظهارات نمیکند ما قسم خورده ایم همان طور که حقوق ملت را حفظ می نمایم باید حفظ حقوق دولت را هم بکنیم باید معلوم خود نویسنده و گوینده این عبارت کی است و چرا چنین مکتوبی را در روزنامه درج کرده اند بعضی توضیح کردند بعضی گفتند باید پوزارت علوم نوشته شود که از مدیر معترم روزنامه این تحقیقات بشود یکی دیگر از و کلا چنین تقریر کرد که اولاً باید تحقیق شود که این مکتوب امضا دارد یا ندارد و نویسنده و گوینده این عبارت معین شده بمجازات برسد و نیز مدیر روزنامه مشغول است که باید این گونه عبارات را اصلاح نمایند پس از مختصر مذاکره و گفتگو اتراد شد شرحی از طرف مجلس معترم پوزارت علوم نوشته شود که صدر این خصوص بامدیروز روزنامه گفتگو نمایند و بعد عنوان شد بعد از نوشته شدن پوزارت علوم و تحقیقات ایشان آیا بنایه این مکتوب در همین روزنامه تکذیب شود اصحتر تصویب نموده گفتند باید مقاله در تکذیب و رد این مکتوب نوشته شده در همین روزنامه (مجلس) درج گردد سپس عنوان شد که قرار بود نطق و مذاکرات و کلا در روزنامه باسم درج نشود چنانچه در همین نمره (۶۶) بهمان طور نوشته شده ولی باز در نمره های بعد از نمره (۶۶) نطق ها باسم درج شده در این خصوص نیز باید بدیر روزنامه تا اکید شود که دیگر نطق ها باسم نوشته نشود بعضی گفتند در این باب باید اختیاری شود بعضی گفتند محتاج برای پیستهمه متفق القول هستند جواب داده شد عه عوم و کلا در این خصوص متفق الرای نیستند و جمعی هستند بیکویند باید نطقها باسم درج شود در این صورت باید اختیاری شود اگر رأی گرفته نشود محل ابراد خواهد شد و بعد یکی از و کلا اظهار داشت که روز نامه ترقی نطق مجلس را باسم بنویسد و انگهی بعضی قولین هم بطور نیست که از کلابی ترجمه شده و

و گلابیم که از خارج آمده اند هیچ کاری ندارند
 پس قرار بگیرند عموماً از بیست و شش فریب مانده
 بیاید هر کس در مجلس یا بازده مجلس حاضر نشد
 استعفا بدهد و همچنین هر کس در مراسمات معین
 نیامد در مجلس یا بازده مجلس حکمش مثل حکم
 نیامدن باشد در این خصوص مذاکرات زیاد شد بعضی
 گفته از ساعت سه فریب مانده حاضر شویم خوب
 است بعضی اظهار داشتند که طرف ما هیئت و وزارت
 یا باید آنها تنظیمات ادارات خود را نوشته بمجلس
 بفرستند که مطرح شود یا باید کمیته‌ای از وکلا
 تشکیل یافته در اینجا این تنظیمات را بنویسند والا
 ما قانون داریم و شرح مطهر چیزی از حیث قوانین
 فرو گذاشت نکرده حال وزرا نگاه نموده تنظیمات
 ادارات خود را ننویسند باید هیئتی از طرف مجلس
 معین شده بنویسد در این صورت اینهمه نشتن ما
 در مجلس چه فائده دارد؟

جواب داده شد این نظامنامه و کارنامه
 حاضر است اصلاح شود تا آنوقت تدارک کارمشور
آقای سید عبداللہ مجتهد - وزراء کی
 تکامل کرده اند؟ هر وقت تکامل کردند ما حاضریم
 که از آنها اقدام بکار را بخواهیم پس ما برای چه
 باین مجلس می آیم فقط برای حفظ حقوق این
 مجلس مقدس است که حاضر می شویم. بعضی از
 وکلا جواب دادند در خصوص آصف الدوله که خائن
 یک ملت است اینهمه گفتگو شده چه اقدامی از
 طرف وزرا شده؟

عده جبهه و نکته این است که نه وکلا خود
 را ملزم در کار مجلس میدانند و نه رؤساء این
 مجلس وقتی مجلس میشود که وکلا کار این مجلس
 را مثل نماز واجب بدانند. یکی از وکلا چنان اظهار
 کرد مدتی است موکلین بطور ما گرفته میگویند کاری
 نمیکند ظاهراً جواب میدادیم صبر کنید اما باطنا
 ملاحظه کردم دیدم کار میکنیم ولی علتی دارد
 که بیشرقت ندارد و آن علت را دیشب ملتفت شده‌ام
 و آن اینست آنروز که قانون راشی و مرتشی نوشته
 میشد من گفتم یک وقتی هم برای اجرای این
 و این پس از رسیدن بعضی نمایان بگذارد و
 این قانونی است که در همه جا معمول است جواب
 دادند که قانون همه وقت مجری است حالا می بینیم
 هر قانونی که وضع شده نزد وزرا فرستاده میشود
 قریب بیست روز بلکه بیشتر نزد آنها میماند و
 مسامحه مینمایند و ما هم مطالبه نمیکنیم در صورتیکه
 ما مطالبه حقوق خود را نکنیم البته آنها هم نتوانند
 داد. پس باید بموجب نظامنامه هر مطلبی را بوزراء
 مسئول سه هفته انتظار نمودیم اقدام نکرده نباید
 یا آن وزیر مسئول طرف شویم و عزل او را بخواهیم
 تا سایرین هم تکلیف خود را بدانند.

آقا سید عبداللہ آنچه نقش دارد بگویند
 تا ما بخواهیم بعضی گفتند مطالبه بکنید به بنیامین میندیند
 نه همین فرزانگان ما مثل سلواه اینکه امضاء نمیکند
 میگویند بانک پول ندهد و القاء شبهه مینمایند
 بعضی اظهار داشتند بنا بود وزرا در حضور شما
 حجج اسلام قسم یاد نمایند چه شد یکی از وکلا
 تفریر نمود که دولتبان چنان شهرت دادند
 که مجلس جلوگیری نمیاید بانک پول نهد در
 همین خصوص مذاکره نمایم بطور معلوم شود که مجلسی ممانعت

کرده بقتضای دولتبان است. و در این وقت یکی از
 وکلا آذربایجان چنین حیوان کرد بر و تنی که
 ما بمجلس می آیم با هزاران دره دق و مطالب
 می آیم که اینجا اظهار شده و علاج خود ولی
 وقتیکه وارد مجلس میشویم ملاقات سیدانیم اشخاصی
 را که زمانی هستند از رفتار توت و مجلس استهزاء
 میشود بهمان تشن و رفتن پیش عقیده بنده این بود که
 هر جا کاری خلاف قانون میشود از طرف
 دولت است ولی حالا میگویم که از طرف مجلس
 است تاکی باید مسامحه نمایم با هر وزیری گفتگو
 مینمایم جواب میگویند فیههه مثلاً وزارت خارجه
 هر چه میخواهیم میگویم این بولیکی است نباید در
 مجلس عمومی گفتگو شود در خصوص فوسول تبریز
 میگویم میگویند بیرون جواب نمیگویم هیچ جواب
 نتوفته و از قراری که شیدم گفته بود خوب است
 این مسئله مسکوت فته جانده از مسئله سبزواری هیچ
 توضیح نداد و حال آنکه در همه جا مسائل بولیکی در
 مجلس مطرح میشود و همچنین قرار گذاشتیم
 حشمت الملک بگومت نرود و در خصوص بانک ملی
 که ملت بانقاور هک ننوده و زیت آلات خود را فروخته
 بیانک داد آخرش هیچ نخواستند و باز مثل سابق
 تبول و اضافه مواجب داده میشود و امنیت هم بکنی
 سلب و مانع اینها را مینمایم یک فعل که در نظامنامه
 اساسی اضافه کرده اند علاج نمایم و آن این است هر
 وزیریکه یک مطلبی باو سه هفته انتظار بدهند اقدام نکرده
 باید عزل او را خواست.

آقای میرزا سید محمد در اینکه وزرا اقدام در کارها
 ندارند و نکرده اند حرفی نیست حال تکلیف چیست جواب
 داده شد باید واگذار بملت نمود که تکلیف خودشان
 را بدانند و یکی از وکلا بیان نمود ما همه میدانیم
 که وزرا همراه با مجلس نیستند و اتصالاً از طرف
 مجلس کلاً فرستاده شده آنها هیچ اعتنا نکرده اند
 ولی نشه یک دفعه از طرف آنها بمجلس اظهار شود
 که میخواهیم این کار را نمایم و علاوه بر خاکیای
 اعلی حضرت شاهنشاه القاء شبهه مینمایند که مجلس
 چنین و چنان مینماید و عقیده ما این است که شخص مقصد
 اعلی حضرت با مجلس ولت همراه و قلب باز گشایان میز
 است از اینکه ملت خود را دوست ندارد پس عقیده من
 این است یک هیئتی از وکلا از طرف مجلس معین شده
 بروند حضور اعلی حضرت و مطالب خودشان را عرض
 کرده و اظهار نمایند که ما آبادی و امنیت ایران را
 میخواهیم و مقصود ما جز دولت خواهی چیز دیگر نیست
 القاء شبهه و عراض مخرفانه وزرا را قبول نفرمایند
 جواب داده شد مگر اعلی حضرت نمیدانند اشخاصیکه در
 اینجا جمع شده اند جز دولت خواهی قصد دیگری
 ندارند و نمیخواهند صاحب منصب یا چیز دیگر بشوند
 بر فرض این هیئت یکدفعه رفت و برائت ذمه حاصل
 نمود ولی در مقابل آن اشخاصیکه اتصالاً در حضور
 مبارک بوده و القاء شبهه نموده و قلب مبارک سلطان
 را منصرف می نمایند چه خواهد شد باز همان وکیل
 آذربایجان عنوان نمود که من میگویم ایران از
 ماست ما هم از ایران و اعلی حضرت یکدفعه با ما همراه
 و روح و جسم و پادکش ما ماست پس ما باید جسم و
 روح مبارک او را محفوظ بداریم و نگذاریم شیاطین
 انسی اذیت نمایند و حق ما است اشخاصیکه این جسم
 و روح را اذیت میکنند از دوران وجود مبارک خود
 نتوانیم ازین خاک در گردن افراد اولاد خود فرو
 دارد بموجب همین قانون میگویند آن کسیکه خاک
 بر این پاره فروخته است و آن ترفی این دولت را

بر واسطه استخرانی طلب انداخته تا به دو این خاک
 باشد و این خاک بمسکو میرزا علی آصف خان امین السلطان
 نباید وارد این مملکت بشود و من میگویم تا آخر
 هم میگویم اگر می خواهید این مجلس قوام داشته
 باشد اولاد ناخلف نایسری خائن این خاک نباید
 بیاید و باید فکداریم این اشخاص مسلط شوند بر
 وجود مبارک اعلی حضرت شاهنشاه و دو نمایان آنها را
 جماعتی از اهل مجلس تصدیق نموده و اعست گفته
 اظهار داشتند که ما هم با شما همراهی و هم عقیده هستیم
 باز گفته شد راه چهارم نیست که هیئتی از طرف مجلس
 برود حضور اعلی حضرت و مطالب را عرض نماید

آقای سید عبداللہ وقتیکه این مجلس انشاء الله
 مسکول تمام این شرایط شد این قاعده را آنوقت
 مفیول بدارید حالا ما می آیم مجلس بجهت حفظ
 حقوق این اساسی است آنچه مطالب داریم فهرست
 نمایم تا ما درست نمایم نمایان اصلاح کار بتوسط
 همان اشخاص بشود که باعث تأسیس این مجلس محترم
 شدند امر وزه تکلیف مجلس نیست که یک هیئتی مستقیماً
 روانه نیاید حضور شاهنشاه یکی از وکلا اظهار داشت
 تمام این فرمایشات را ننویسند ولی حالا در اطاق انتظار
 همدیگر را ملات میگردیم و میگویند چرا حرف را
 بی برده نمی گویند و حالا من میگویم بعضی اشخاصی
 که بصورت انسان و بیاطن دیو سیرت هستند دور
 اعلی حضرت جمع شده و قلب پادشاه را منکدر میکنند
 وقتیکه قلب شاهنشاه بر گشت تمام مملکت خراب
 میشود این مجلس باید آنها را دور کند اگر دور
 نکند امورات این مملکت اصلاح نخواهد شد
 یکی دیگر اظهار داشت که بموجب نظامنامه
 اساسی باید هیئتی از طرف مجلس معین و حضور
 اعلی حضرت شرفیاب بشوند و تکلیف حجج اسلام هم
 علیهم السلام

آقای میرزا سید محمد در این مجلس
 بطور بی احترامی با وزرا سلوک میکنند وزراء
 را خائن اسم میبرند و این نحو سلوک صحیح نیست
 و همین باعث زحمت آنها شده و همراه نیستند
 جواب داده شد بکار برادری بروزرا وارد است که
 اگر آنها همراهی و اقبال در پیشرفت مجلس نمایند
 رفع اینگونه گفتگو ها میشود و یکی دیگر از
 وکلا اظهار نمود شما ها یقیناً میدانید که هیچ
 کار پیشرفت نخواهد کرد وزرا نیز از آن روزیکه
 دولت میرزا علی آصف خان امین السلطان را خواست
 او را صدراعظم مینمایند و بهیچ کار اقدام نمیکند
 اگر گفتند همین طور است باید جلوگیری شود.

آقای میرزا سید محمد اگر اینطور است
 بعد از اینکه میرزا علی آصف خان وارد این مملکت
 شد دیگر باید گفت علی الاثران السلام بعضی گفتند
 معلوم نیست آمدن او جواب داده شد نصر السلطنه
 ما مور شده با جمعی با استقبال پرود و کشتی مخصوصی
 بواسطه حرکت نکردن کشتی ها راه بیندازد.
 بعضی گفتند بر فرض او بکنفر بیاید چه خواهد
 شد ملت میتواند حفظ خود را بکند جمعی جواب دادند
 آن بکنفر بیاید چه خواهد شد؟
 پس از این مذاکرات یکی از وکلا آذربایجان
 چنین عنوان نمود که باید متصفان از اهل مجلس
 سؤال نمود چه است اینکه در عرض دو یا سه سال دودنه
 ایران بایستیم بشود چه است آیا شهید شدن شاهنشاه
 شهید شویم غیر از مخالفت ملت با دولت بود و سبب
 این مخالفت کشیدن و آیا میتوان تصدیق نکرد

کلیه امور منوط به نظر آید. شاه نود و نه مرتبه مسموم
فصل استعراض گیره نقد تا کی باید اینک ملت مظلوم
واقع شود ؟
آقا میرزا سید محمد - قبول ظلم نکنید
مانطوریکه حضرت امیر المؤمنین علیه السلام فرمودند
رفتار نمانید . و در این موقع لغذ رای برای
نظامنامه انجمنهای ایالتی تا آنجا که خواننده شده
بودند و وره رای منتشر (۶۳) رای داده شده مجلس
ختم گردید .

خلاصه وقایع و مذاکرات روزیک

شنبه سیلخ صفر المظفر ۱۳۲۵

دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز شنبه ۲۹ را آقای سید
محمد آقا قرائت نمودند قرار شد فصل دوم نظامنامه
انجمنهای ایالتی مطرح مذاکره شود و پیش از
شروع بقرائت نظامنامه حاج محمد اسمعیل آقا
چنین عنوان نمودند که اتمام این نظامنامه انجمنهای
ایالتی از تمام امور مقدم تر است و بواسطه نرسیدن
همین نظامنامه تمام و لایات منشوش شده حتی از
از آذربایجان هم نوشته اند که بواسطه نرسیدن
نظامنامه تکلیف ما معلوم نیست و سلب امنیت شده
پس باید اتمام این نظامنامه را مقدم داشت خصوصاً
برای رشت که جمعی در آنجا در پیایان ویلان و
سرگردان مانده حال تشکیات آنها صحیح است
یا سقیم باید اصلاح شود و اصلاح آنها فرستادن
این نظامنامه است باینکفر مامور و عقیده من این
اگر تمام شدن نظامنامه طول دارد یک نفر مامور
امروز و فردا بروی رشت مردم را آسوده نماید .
(گفته شد نظامنامه امروز تمام میشود و بنا است
امروز یک تلگرافی هم از طرف مجلس باهالی
رشت بشود . و یکی از وکلا اظهار نمود تاجلو گیری
از بعضی مکتوبات و تلگرافات فتنه انگیز که از تهران
مینابند نشود رفع افتشاش رشت نهنود شد .

حاج محمد اسمعیل - ما باید اصل
اساس را درست نائیم که کسی نتواند فساد نماید
البته عقاید مختلف است موضوع را باید اصلاح
کرد ما ها نباید مباحثه لفظی بکنیم و مباحثه فرض
آمیز هم نباید بکنیم باید دز فکسر ملت باشیم
یک نفر یا چند نفر یک رای فرض آمیز بنظرش
میرسد نباید آنرا موضوع قرار بدیم فعلا جمعی
در رشت منظم هستند نباید اصلاح نائیم پراه اصلاح
همین است که باید این نظامنامه باینکفر مامور
فرستاده شده رفع اختلاف شود .

در این موقع شروع بقرائت فصل دوم نظامنامه
انجمنهای ایالتی شده تا آخر خوانده شد و در مواد
آن نهایت مدافعه و مباحثه بعمل آمده بالتام تنقیح
و تصویب گردید . چون درین خواندن نظامنامه
صدای داد و فرجادی از پائین عمارت بلند شد تحقیق
کردند معلوم شد جماعت ضابطها هستند که با چوبداز
ما نزاع نهوده اند و نیز هر بیضه از طرف تماشاچیان
بمجلس دادند در خصوص اینکه نباید امین السلطان
وارد این مملکت بشود .

آقا میرزا سید محمد مجتهد پس از
ختم قرائت نظامنامه چنین عنوان کردند که اولاً
باید مجلس از همه کار مقدم تر فکری نماید که ما بین
دولت هیلت اتحاد واقعی بعمل آید تا ما این اختلافات

و اختلافات و اجتنها یکسکه میشود بواسطه
این است که دولت با مجلس وصلت همراه
نیست و همچنین ملت با دولت اتحاد ندارد باید
اسبابی فراهم آورد بجهت اتحاد ما بین دولت
و ملت . وثانیاً در این مرضیه نوشته شده امین السلطان
نیاید امین السلطان نوگرد دولت است و دولت او را
خواسته است و اعلیحضرت پادشاه اختیار دارند نوگر
خود را بخواهد بعدا گرفتاری از او ظاهر شد البته
حق مجلس و ملت است که شکایت نموده و رفعش را
نمایند .

بعضی از وکلاء چنین جواب دادند که
در خصوص اسباب فراهم آوردن برای اتحاد ما بین
دولت و ملت امروز در دربار دوتی بجهت همین
مسئله وزیر مجلس نموده مشغول مذاکره هستند
امید است انشاء الله اسبابی فراهم آید که رفع اختلاف
شود و در باب امین السلطان هم همانطور که جناب
آقا فرمودند صحیح است بعضی دیگر از وکلا
اظهار داشت شما که امروز این طور تصدیق کردید
دیروز برخلاف این تصدیق میکردید چته چیست
جواب داده شد البته هر روز در مجلس یک
مذاکره میشود و یک رائی بنظر میآید باید در او
تعمیق و تفکر نمود و فوراً نیاید او را سند فراداد
و آنکمی تماشاچی حق ندارد که تکلم نماید حکماً
مجلس فلان کار را نمایند اختیار با خود مجلس است
و یکی دیگر از وکلا چنین تقریر نمود که افتخار ما نیست
الصد لله دولت ما مشروطه شده و یکی از اسامی مشروطه
این است که هر کسی آزاد بوده بیاید سرخانه خودش
اگر بنا باشد از آمدن امین السلطان این مجلس بهم
بخورد وای بحال این مجلس .
در این موقع آقا میرزا سید محمد مجتهد
خواست برود یکی از وکلا اظهار داشتند
که جناب آقا نرونه باید در خصوص نان گفتگو
شود که اگر وضع نان باینطور باشد فردا شهر بهم
خواهد خورد .

لذا جناب آقا دوباره بنشسته و از رؤسای کمیاتی
استفسار شد چته اینکه این دوسه روز نان کباب
شده چیست ؟

جواب دادند قرار بود پانزده هزار خوراک
دولت از انبار کسندم بدهد و ده هزار خوراک از ملاکین
بگیرد بدهد حال مقداری از آن نرسیده و این مقدار
هم اندازه خوراک این دو ماه است و در این خصوص
بوزارت داخله هم حضوراً و هم کتیباً اظهار داشتیم
و ما را هم خواستند و مجلس کردند نتیجه ندارد یکی
از وکلا جواب داد که ما چته مطلب مهم داریم که
باید از دولت بخواهیم و این خواستن کسر کسندم هم
از آن مطالب مهم است و وظیفه مجلس است که
این کسر کسندم را خواسته و بیکمسانی برساند ولی
کمیاتی حق ندارد باین وضع شهر کسندم بیخا از خانه
نده که بدر باعث افتشاش شود رؤسای کمیاتی
اظهار نمودند و قتیکه کمیاتی عمل نانرا بصوب
مجلس قبول نمود در مدت هفت ماه حساب کسندمیکه
در این مدت لازم بود نموده قرار شد بیست و پنج
هزار خوراک آنرا دولت از انبار واز ملاکین گرفته
بدهد در مدت دو ماه و باقی را خود کمیاتی تهیه
ناید کمیاتی هم تاحال تهیه کرده داده و مقداری از
کسندمیکه باید دولت و ملاکین بدهند باقی است و
این مقدار هم اندازه خوراک این دو ماه است حال
تکلیف چیست جواب داده شد البته باید کسر کسندم

از دولت مطالبه شود کمیاتی حق ندارد که بیخا از خانه
کسندم ندهد باین افتشاش شهر یکی از رؤسای کمیاتی
جواب داد که امروز سبصد خوراک کسندم بیخا از خانه
داده شده حال خبا از نان نقل میکنند رطبی بکمیاتی
ندارد و کلا مجلس جواب دادند در صورتیکه کمیاتی
سبصد خوراک کسندم داده چرا باید مواخذه از
خبا از خانه کسندم روسای کمیاتی مکتوبی ارائه داشتند
از امیر پشعه قرائتخانه که از طرف کمیاتی مامور
خبا از خانهها است قرائت شد مشعر بود با اینکه دستور
العمل داده بودید امشب بیخا از خانه کسندم داده شده
و مراقبت نائیم که امشب را نان بخت نماند بطوریکه
دستور العمل دادهاید رفتار نموده کمال مراقبت را
بعمل خواهم آورد که برای فردا نان فرادان باشد
و جمعی از وکلا از این اقدام کمیاتی اظهار امتنان
نمودند و باخبره پس از مذاکره قرار شد شرحی از
مجلس بوزارت داخله نوشته شود که اگر
تا ده روز دیگر کسر کسندمیکه قرار است دولت
بدهد و همچنین از مالکین گرفته بدهد بکمیاتی
نرساند عمل نان منشوش ورقع تکلیف از کمیاتی
خواهد شد و در آن موقع وره رای برای تصویب
فصل دوم نظام نامه انجمنهای ایالتی که امروز مراتب
و مواد آن تنقیح و تصویب شده بود منتشر گردید
(۶۸) رای داده شد و مجلس ختم گردید .

**قانون انجمنهای
ایالتی و ولایتی**

فصل اول در تشکیل انجمنهای ایالتی

- ۱- ایالت قسمتی از مملکت است که دارای حکومت مرکزی و ولایات حاکم نشین جیره است .
 - ۲- در مرکز هر ایالتی انجمن موسوم بانجمن ایالتی بتفصیل ذیل تشکیل میشود .
 - ۳- اعضای انجمن ایالتی مرکب میشود از منتخبین کرسی ایالت ذواتب آن و بیو تنبیکه از انجمنهای ولایتی فرستاده میشوند .
 - ۴- عده منتخبین کرسیهای ایالت ۱۲ نفر خواهد بود و عده بیو تنبیکه از ولایات جیره بکرسی ایالت فرستاده میشوند موافق عده ولایات حاکم نشین جزو خواهد بود باین معنی که هر یک از انجمنهای ولایتی فقط باینکفر از میان خودشان با کثرت آراء با اطلاع حکومت انتخاب نموده با اعتبار نامه بامضای انجمن ولایتی بانجمن ایالتی میفرستند .
 - ۵- ایالتی که در قلمرو ایالتی سکونت دارند میتوانند باینکفر منتخب بانجمن ایالتی بفرستند .
- شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب**
نویسندگان در شهرها
- ۶- انتخاب کنندگان اعضای انجمنهای ایالتی در شهرها باید دارای شرایط ذیل باشند اولاً تابعیت ایرانیه ثانیاً اكمال بیست و یکسال اثلاً ثالثاً داشتن ملک یا خانه در آن ایالت یا دادن مالیات مستقیم .
 - ۷- اشخاص ذیل حق انتخاب ندارند اولاً اشخاصی که بواسطه جنحه یا جنایتی مجازات قانونی دیده اند ثانیاً اشخاصیکه معروف بفساد عقیده و به ارتکاب قتل یا سرقت باشند ثالثاً اشخاص ورشکسته بتقصیر رابعاً طبایفه نسوان خامساً اشخاص خارج از رشت .
 - ۸- اشخاص ذیل از شرکت در انتخابات بشرط ممنوع اند اولاً حکماء و معاونین آنها در محل حکومت ثانیاً عمال نظمی شهری که در آن انتخاب بعمل میآید ثالثاً مأمورین نظامی بری و بحری داخل در نظام .